

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Jõelähtme Vallavalitsus
kantselei@joelahtme.ee
Postijaama tee 7
Jõelähtme vald, Jõelähtme küla, 74202

28.03.2025 nr 5.1-3/9064-1

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti kohaliku omavalitsuse üksuse (edaspidi KOV) korraldatavate sotsiaalteenuste (koduteenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus (edaspidi ÜHteenus), tugiisikuteenus, isikliku abistaja teenus, sotsiaaltransporditeenus ja eluruumi tagamine) korraldamist ja kättesaadavuse tagamist Jõelähtme Vallavalitsuses.
- 1.3. Järelevalve teostamise kohad:
 - 1.3.1. Jõelähtme Vallavalitsus (registrikood 75025973), asukohaga Postijaama tee 7, Jõelähtme küla, Jõelähtme vald, Harjumaa, 74202;
 - 1.3.2. Jõelähtme Valla Päevakeskus (registrikood 77001234), asukohaga Mõisa tee 2 a, Kostivere alevik, Jõelähtme vald, Harjumaa, 74204.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 05.03.2025.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (edaspidi SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse peaspetsialistid Ülle Sihver (järelevalvemeeskonna juht) ja Aime Koger.
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide esitamine, vaatlus ja analüüs, seletuste andmine, e-kirjavahetus. Järelevalvemenetluse ajal oli järelevalve teostajatel juurdepääs sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (edaspidi STAR) Jõelähtme Vallavalitsuse menetlustele.
- 1.7. Järelevalvetoimingutes osalesid Jõelähtme Vallavalitsuse haridus-, kultuuri- ja sotsiaalosakonna juhataja Carmen Viherpuu (edaspidi osakonna juhataja), sotsiaaltööspetsialistid Hannes Vetik ja Carmen Ridalaan, Jõelähtme Valla Päevakeskuse (edaspidi päevakeskus) juhataja Uku Torjus, teenuste juht Elen Kaur ning koduhooldaja Olga Bormeister.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

Jõelähtme Vallavalitsus on kontrollitud menetlustes inimeste abivajadust hinnanud ja sellele vastava abi väljaselgitamise kohustuste täisealiste sotsiaalteenuste (koduteenuse, ÜHteenuse, tugiisikuteenuse, eluruumi tagamise teenuse ja sotsiaaltransporditeenuse) korraldamisel ja osutamisel täitnud.

SKA lõpetab järelevalvemenetluse.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

Järelevalve algatati 05.02.2025. Samal päeval saadeti vallavalitsusele ja päevakeskusele teated järelevalvemenetluse algatamise kohta (registreerimisnumbrid SKA dokumendihaldussüsteemis Delta 5.1-3/3942-1 ja 5.1-3/3942-2). Sotsiaalteenuste korraldamist käsitlevatele küsimustele andsid kirjalikud selgitused osakonna juhataja ja sotsiaaltöõspetsialistid 19.02.2025. Paikvaatlusel, 05.03.2025, intervjueriti sotsiaaltöõspetsialiste Carmen Ridalaant ja Hannes Vetikut ning päevakeskuse juhatajat Uku Torjust, teenuste juhti Elen Kauri ning koduhooldaja Olga Bormeistrit.

3.1. Jõelähtme valla üldandmed ja täisealistele sotsiaalteenuste osutamise korraldamine

Jõelähtme valla pindala on 211 km². 01.01.2025 elas vallas 7731 [elanikku](#), neist vanuses 65+ aastat 1200 ehk 15,5 %. Valla elanikke teenindatakse igapäevaselt vallamajas Jõelähtme külas, kord nädalas Loo alevikus ning kaks korda kuus Kostivere külas, teave vastuvõtu päevade ja aegade kohta on [kodulehel](#).

S-Veebi aruannete põhjal osutati 2024. aasta jooksul koduteenust 27le inimesele, tugiisikuteenust üheksale täisealisele, eluruumi tagamise teenust 41le inimesele, sotsiaaltransporditeenust 22le täisealisele, isikliku abistaja teenust ei osutatud. Jõelähtme Vallavalitsuse 19.02.2025 kirja andmetel oli seisuga 10.02.2025 täisealiste sotsiaalteenuste saajate arv järgmine: koduteenusel – 26, tugiisikuteenusel – 22 (kaks üksikisikut, 5 leibkonda 15 inimesega, viis last), ÜHteenusel – 50, eluruumi tagamise teenusel – 45, isikliku abistaja teenust ei osutatud.

Jõelähtme valla haldusterritooriumil asub üks ÜHteenust osutav asutus: [Osaühing Random Impex](#). Vallas tegutseb valla hallatav asutus [Jõelähtme Valla Päevakeskus](#), mille kaudu osutab KOV [koduteenust](#), [tugiisikuteenust](#) ja sotsiaaltransporditeenust.

Jõelähtme Vallavalitsuse [struktuuriüksusteks](#) on osakonnad. Järelevalve perioodil muudeti vallavalitsuse struktuuri ning haridus-, kultuuri- ja sotsiaalosakonna baasil moodustati kaks osakonda: sotsiaalosakond ning haridus- ja kultuuriosakond.¹ Sotsiaalosakonna koosseisus on viis ametikohta. Täisealistele sotsiaalteenuste korraldamisega, määramisega ja sotsiaaltoetuste maksmisega on seotud kaks sotsiaaltöõspetsialisti, teenuse osutamine toimub spetsialiseerumise alusel. Kodulehel on kirjas [tegevusvaldkonnad](#), valla korraldatavad ja osutatavad [sotsiaalteenused](#), nende kirjeldused ning teenuse korraldamisega seotud sotsiaaltöõspetsialisti [kontaktandmed](#) (ÜHteenusel), [ametijuhendid](#) ja [hariduse andmed](#). Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna rubriigis on link [päevakeskuse veebilehele](#), kus on kirjas päevakeskuse kaudu osutatavad sotsiaalteenused, nende taotlemise ja osutamise tingimused ja töötajate kontaktandmed.

Järelevalve fookuses olid perioodil 01.07.2024 kuni 10.02.2025 esitatud koduteenuse, ÜHteenuse, tugiisikuteenuse, eluruumi tagamise teenuse, isikliku abistaja teenuse ja sotsiaaltransporditeenuse taotlused. Järelevalve käigus selgus, et STARi menetluste juurde ei ole dokumente sisestatud ja tehti vallavalitsusele ettepanek lisada STARi taotlus, abivajaduse hindamise dokument ja haldusakt ja/või haldusleping koos lisadega teenuse määramise kohta juhuvalimina valitud koduteenuse, ÜHteenuse ja eluruumi tagamise teenuse menetlustes hiljemalt 20.02.2025. Dokumendid lisati valikuliselt STARi järelevalve käigus (sisestati osaliselt taotlused, abivajaduse hindamise dokumendid).

Sotsiaaltöõspetsialistide hinnangul on töökoormus suur. Kaks aastat ei ole olnud tööl sotsiaalnõunikku ja tema teenistusülesanded olid senini jagatud kahe sotsiaaltöõspetsialisti vahel. Üks spetsialistidest on täitnud koduteenuse korraldamist lisaülesandena pool aastat. Struktuurimuudatuse käigus on kaotatud sotsiaalnõuniku ametikoht ja täisealistele sotsiaalteenuste korraldamine on jäänud kahe sotsiaaltöõspetsialisti kanda. Ametijuhenditesse seisuga 27.03.2025 muudatusi sisse viidud ei ole.

¹ Vt Jõelähtme Vallavalitsuse [20.01.2025 korraldus nr 129](#) „Muudatuste tegemine Jõelähtme Vallavalitsuse teenistuskohdade koosseisus“.

3.2. SHSis sätestatud nõuete täitmine

3.2.1. SHS § 4 punkti 3 kohaselt on sotsiaaltöötaja sotsiaalhoolekandes töötav vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik ning **SHS § 16¹** järgi võib sotsiaaltöötajana ametisse nimetada isiku, kellele on kutseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon.

Jõelähtme Vallavalitsuses on haridusnõue täidetud: sotsiaalteenuste korraldamisega seotud kaks sotsiaaltöõspetsialisti on nõutava erialase ettevalmistusega omades riiklikult tunnustatud kõrgharidust sotsiaaltöös.

SKA seisukoht: SHS § 4 punktis 3 ja SHS § 16¹ sätestatud nõuded on täidetud.

3.2.2. SHS § 14 lõike 1 kohaselt kehtestab KOV sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda. Jõelähtme vallas kehtib vallavolikogu 13.01.2022 kehtestatud [määrus nr 8](#) „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Jõelähtme vallas“ (edaspidi kord). Sotsiaalvaldkonna õigusaktid on tehtud kättesaadavaks valla [kodulehel](#).

SKA seisukoht: SHS § 14 lõikes 1 sätestatud nõue on täidetud.

3.2.3. Sotsiaalteenuste osutamise korraldus

Sotsiaalteenuseid osutatakse, sotsiaaltoetusi ja muud abi antakse arvestades isiku tahet (SHS § 12 lõige 1). SHS § 15 lõike 1 kohaselt selgitab KOV välja abi saamiseks pöördunud inimese abivajaduse ja sellele vastava abi ulatuse ning korraldab abi osutamist või aitab abi saamiseks vajalikes tegevustes. Abivajajal on võimalik saada täpsemalt teavet vallas osutatavate sotsiaalteenuste kohta [kodulehelt](#).

Korra § 4 sätestab teenuse taotlemise ja taotluse menetlemise. Teenuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada taotlus, mille vormi on kinnitanud volikogu abi andmise korraga. Vorm on tehtud kättesaadavaks valla kodulehel sotsiaalteenuste rubriigis iga sotsiaalteenuse juures ning päevakeskuse kodulehel koduteenuse ja tugiisikuteenuse kirjelduse juures. Juhul, kui e-taotlust pole võimalik täita, saab taotluse välja printida, täita käsitsi ning esitada. Taotluste esitamine on võimalik ka SPOKU [e-iseteeninduskeskkonnas](#). Taotluses tuleb kirjutada abivajaja andmed, põhjendada sotsiaalabi vajadust ja nimetada igapäevast toimetulekut segavad takistused, samuti loetleda kõigi pereliikmete sissetulekud. ÜHteenuse saamiseks on välja töötatud avalduse vorm, milles on kirjas: „*Soovin, et Jõelähtme Vallavalitsus tasuks minu... (nimi) ... (isikukood) üldhooldusteenuse hoolduskulud hooldusteenuse osutaja poolt määratud ulatuses, kuid mitte rohkem, kui Jõelähtme Vallavalitsuse kehtestatud ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulude piirmääras. Annan nõusoleku Jõelähtme Vallavalitsusele hinnata ... (nimi) hooldus- ja abivajadust.*“. Taotluse saab esitada abivajaja või muu isik (korra § 4 lõige 1). Vestlustest sotsiaaltöõspetsialistidega selgus, et abivajadusest antakse teada ametniku vastuvõtul, e-kirja teel või telefonikõnega, samuti jagab teavet abivajajatest päevakeskuse teenuste juht. Vastu võetakse ja menetletakse igas vormis laekunud taotlusi. Kui teenuse saamiseks on avaldatud soovi telefoni teel, siis enne teenusele määramist tehakse kodukülastus ja võetakse paber kandjal taotlus (koduteenus). Kirjalikud taotlused sisestatakse vallavalitsuse dokumendiregistrisse WebDesktop.

Korra § 4 lõigete 3 ja 5 järgi selgitab sotsiaaltöõspetsialist inimese pöördumisel välja parima asjakohase abi, hinnates taotluse läbivaatamisel ja abivajaduse välja selgitamisel abivajaja toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid ja tehes kindlaks vajaminevad sotsiaalteenused ja nende mahu. Abivajaduse hindamise kohustus on kirjas sotsiaaltöõspetsialistide ametijuhendites. Taotlust menetlev sotsiaaltöõspetsialist viib kas üksi või koos teise sotsiaaltöõspetsialistiga või päevakeskuse teenuste juhiga läbi abivajaduse hindamise inimese elu- või viibimiskohas. Abivajaduse hindamise tähtaega kord ega ametijuhendid ei sätesta. Sotsiaaltöõspetsialistide seletuste kohaselt hinnatakse abivajadust kümne tööpäeva jooksul taotluse esitamisest ning hindamine sõltub abivajaduse ulatusest ja kriitilisusest- suure abivajaduse korral hinnatakse nii kiiresti kui võimalik (vajadusel samal või järgneval päeval,

esimesel võimalusel), ÜHteenuse vajaduse korral vahetult enne ÜHteenusele asumist. Hindamiseks on kasutusel kaks erinevat hindamisdokument: „Abivajaja toimetuleku hindamine ja hooldusplaani“ koduteenuse korral ja ÜHteenuse hindamisinstrument. Viimati nimetatul on kirjas abivajaja nimi ja isikukood ning hinnatavad valdkonnad punkti skaalal, puuduvad andmed hindamise läbiviimise aja, koha, hindaja ja hindamisel osalenud isikute kohta. Osakonna juhataja sõnul on sotsiaaltöõspetsialistid tutvumas abivajaduse hindamise instrumendiga STAR2 keskkonnas.

Sotsiaaltöõspetsialistide ametijuhendite kolmanda peatüki punktis 11 on sätestatud kohustus sisestada pöördumiste, toetuste ja teenuste menetlused STARi. Järelevalve käigus selgus, et taotluste sisestamisel ja dokumentide lisamisel STARi puudub järjepidevus. Näiteks STARis juhuvalikuna kontrollitud koduteenuse menetlustes 25276877020 ning 24274576200, ÜHteenuse menetlustes 25275809963 ning 24275023662 ja eluruumi tagamise teenuse menetlustes 24273932683 on taotlused sisestatud, menetlustes 25276335688 ja 25275809963 taotlust sisestatud ei ole.² Enamuses kontrollitud menetlustest puudusid STARis abivajaduse hindamise dokumendid, osaliselt sisestati need järelevalve käigus.

Abi andmise otsustab vallavalitsus kümne tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest arvates (korra § 4 lõige 8). Sellele eelneb taotluste arutelu sotsiaalkomisjonis ning komisjoni otsuse alusel koostab asja menetlev sotsiaaltöõspetsialist korralduse eelnõu vallavalitsuse istungile. Info taotleja isiku ja pöördumise aja on kirjas koduteenuse, ÜHteenuse ja eluruumi tagamise teenuse määramise korraldustes. Samuti on korraldustes kirjas, et abivajadus on hinnatud ja tuvastatud sotsiaalteenuse vajadus. Vastu võetud korralduse edastab sotsiaaltöõspetsialist teenuseosutajale ja teenusesaajale. Osakonna juhataja sõnul kaebuseid ja vaideid koduteenuse ja ÜHteenuse määramise haldusaktide peale esitatud ei ole.

SKA seisukoht: juhuvalimina kontrollitud menetlustes on järgitud SHS § 15 lõikes 1 sätestatud nõudeid. Teenust vajavate inimeste abivajadus on välja selgitatud ja korraldatud sobiva abi osutamine.

3.2.4. Koduteenus

SHS § 18 lõike 2 ja korra § 3 punkti 1 kohaselt koostab KOV koostöös teenuse saajaga ja teenuseosutajaga koduteenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles muu hulgas kindlaks kõrvalabi vajaduse määrast tulenevad toimingud, mis tagavad inimese iseseisva toimetuleku kodustes tingimustes. Koduteenuse kirjelduse, korraldamise, osutamise ja rahastamise kohta on teave teenust korraldava [valla](#) ja teenust osutava [päevakeskuse](#) kodulehtedel. Koduteenus on teenusesaajale tasuta.³ Vallavalitsus muutis hinnakirja alates 01.01.2025 ja avaldas sellekohased teated 2024. aasta detsembrikuu valla [lehes](#), kodulehel [infokirjas](#) ja [uudiste voos](#). Koduteenuse kirjelduse juures on jätkuvalt [kehtetu](#) hinnakiri (seisuga 27.03.2025). Tasu arvestamisel võetakse arvesse teenusesaaja kolme kuu keskmine netosissetulek. Tasu arvestamiseks on kehtestatud sissetulekuvahemikud ja nendest sõltub koduteenuse ühe tunni maksumus inimesele, jäädes vahemikku 0–10 €/h.

Koduteenuse saamise sooviga võib inimene pöörduda vallavalitsusse või päevakeskusesse. Koduteenuse saamiseks tuleb esitada vallavalitsusele kirjalik taotlus. Koduteenuse määramiseks hindavad sotsiaaltöõspetsialist ja päevakeskuse teenuste juht kõrvalabi vajaduse määra iga juhtumi puhul eraldi kodukülastuse käigus. Sotsiaaltöõspetsialist tutvustab kodukülastuse ajal inimesele teenuse hinnakirja ning selgitab välja abivajaja sissetuleku. Päevakeskuse teenuste juht vormistab abivajaduse hindamise tulemusel hooldusplaani. Selles märgitakse hooldusvajadus ja tegevused (kodu- ja isikuabi toimingud), eesmärgid (igapäevaelu toimetuleku toetamine ja säilitamine koduteenuse osutamise kaudu), teenuse sagedus ja teave uue hindamise ja hooldusplaani muutmise kohta.

² Käesolevas aktis on kontrollitud sotsiaalteenuste menetlustes esitatud näited Jõelähtme Vallavalitsuse STAR kliendimenetluse viitenumbritega.

³ Vt Jõelähtme Vallavalitsuse 12.12.2024 [korraldus nr 921](#) „Koduteenuse hinna kehtestamine“.

Hooldusplaani edastab päevakeskuse teenuste juht sotsiaaltöõspetsialistile, kes selle põhjal ning sotsiaalkomisjoni arutelu järgselt koostab vallavalitsuse korralduse eelnõu. Sotsiaaltöõspetsialisti seletuse kohaselt olid enne 2025. aastat koduteenuse määramise korraldused aastase tähtajaga, nende üle vaatamine toimus kord aastas, hooldusplaani vormistati korralduse lisana. 2024. aasta detsembris viidi läbi kõikide koduteenuse saajate abivajaduse hindamine kodus keskkonnas ja vormistati uued korraldused ning hooldusplaani. Aastast 2025 on koduteenuse määramise korraldused tähtajatud ja kehtivad inimese abivajaduse muutumiseni või vajaduse äralangemiseni, hooldusplaani enam korraldusele ei lisata, tegevused kirjeldatakse korralduses, hooldusplaani on korduva hindamise käigus muudetav vastavalt inimese kõrvalabi vajaduse määra muutumisele (SHS § 18 lõige 1). Näiteks menetluses 24269240102 on korralduses kirjas koduteenuse sisu ja sagedus: vastavalt vajadusele kokkuleppel teenuse saajaga tihedusega kord nädalas igakuiste arvete tasumine, poes, asjaajamistel ja arsti juures saatmine, transpordi osutamine, kodustes toimingutes abistamine ja üksinduse leevendamine läbi suhtlemise.

Teenusele määramise aluseks on vallavalitsuse korraldus. Selle edastab päevakeskusele ja teenusesaajale sotsiaaltöõspetsialist. Osakonna juhataja seletuste järgi kohese koduteenuse saamise vajaduse tuvastamisel tehakse otsus esimesel võimalusel ning koduteenust hakatakse osutama vajaduse tekkimisel, abivajadusest teada saamisel.

Koduteenust osutavad kolm päevakeskuse koduhooldajat hooldusplaani alusel. Hooldusplaani allkirjastatakse kolmepoolselt (teenusesaaja, hindaja (päevakeskuse teenuste juht) ja koduhooldaja) ning antakse koduhooldajale ning teenusesaajale. Teenusesaajale tutvustab koduhooldajat päevakeskuse teenuste juht. Teenusesaajale osutatud koduteenuse sisu kohta teeb koduhooldaja kanded STARis toimingute alamtoimingute alla. STARi kannetest nähtub, et intensiivsema abivajaduse korral on teenuse saajale määratud kaks koduhooldajat (menetluses 24269002808). Sama teenusesaaja abivajadus muutus ja ta suundus ÜHteenusele (menetlus 24275023662).

Kalendrikuus osutatud teenuste kohta esitab päevakeskuse teenuste juht aruande sotsiaaltöõspetsialistile, märkides teenuse saaja, teenuse osutaja, teenuste mahu (tund), tunni hinna ja summa kokku ning kellele/kuhu arve esitada. 2025. aasta jaanuarikuu kohta esitatud aruandes on nimetatud 26 teenuse saajat. Kaks teenusesaajat on vabastatud koduteenuse eest tasumisest (menetlustes 24268389845 ja 24273029765). Osakonna juhataja seletuse kohaselt prognoositakse kalendriaasta teenuse mahtu varasemate aastate põhjal ning tehakse teenuse vajaduse kasvamisel muudatusi jooksvalt.

Teenuseosutajaga, päevakeskusega, toimuvad ühised koduteenuse teemalised kohtumised kaks korda kuus. Seal osalevad koduhooldajad, teenuste juht ja vallavalitsuse sotsiaaltöõspetsialist, harvemini päevakeskuse juhataja. Kohtumistel arutatakse teenuse osutamisega seotud kliendijuhtumeid, hooldusplaani muutmise vajadust, hinnatakse koduhooldajate töö mahtu ja tingimusi.

[Nõuded koduteenusele](#) jõustusid 01.01.2025. Nii valdkonda menetlev sotsiaaltöõspetsialist kui päevakeskuse teenuste juht on määramise sisuga kursis. Väidetavalt on isikuabi osutamine koduteenuse sisuna kuulunud osutamisele ka enne täpsustatud nõuete jõustumist ning päevakeskuse koduhooldajatel on võimekus määruses sätestatud teenuseid osutada. Samas hinnatakse ÜHteenusele abivajaja, kellele tuleks osutada koduteenust üle kolme korra nädalas. Hetkel viiakse koduteenuse saajaid päevakeskusesse pesema ja aidatakse pesemisel ka kodus. Ravimite andmine on korraldatud perearsti kaasabil ja teatakse, et abivajajal käib koduõde.

SHS § 19 sätestab nõuded koduteenust vahetult osutavale isikule. Teenust ei tohi vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara. Osakonna juhataja sõnul võtab koduhooldajad tööle päevakeskuse juhataja, kuid karistusregistris saab töötajate kontrolli teostada ainult Jõelähtme vallavalitsuse vallasekretäri abi, päevakeskuse juhatajal selleks vastavad võimalused puuduvad. Päevakeskuse juhataja sõnul tema koduhooldajate karistatuse andmeid kontrollinud ei ole. Järelevalve menetluse ajal (27.03.2025) kontrollis järelevalve teostaja päevakeskuse koduhooldajate andmeid karistusregistrist. Koduhooldajatel vahetult teenuse osutamist

takistavad asjaolud puuduvad. Päevakeskusel ja koduteenust korraldaval vallavalitsusel tuleb töökorralduslikult tagada koduteenust vahetult osutavate töötajate nõuetele vastavuse kontroll.

SKA seisukoht: Jõelähtme Vallavalitsus on välja selgitanud taotleja vajaduse koduteenuse järele ning koduteenus on abivajajale korraldatud ja kättesaadav. Kõigis juhuvalimina kontrollitud menetlustes olid kirjas osutatavate teenuste loetelu, teenuste osutamise tähtaeg, teenuse kestus, maht ja hind. Koduteenuse osutamise perioodil kõrvalabi vajaduse muutumisel isiku tegevusvõime või elukeskkonna tõttu viib sotsiaaltöõspetsialist koostöös teenuseosutajaga, päevakeskuse teenuste juhiga, läbi korduvhindamise.

3.2.5. Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus

SHS §-des 20 kuni 22¹ on sätestatud ÜHteenuse eesmärk ja sisu, nõuded teenuseosutajale ja KOVi kohustused ÜHteenuse korraldamisel. ÜHteenuse kirjelduse, korraldamise ja rahastamise kohta on teave [kodulehel](#).

ÜHteenuse rahastamist reguleerib Jõelähtme Vallavalitsuse 22.06.2023 korraldus nr 523 „Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulude tasumise piirmäära kehtestamine“. Sellega on alates 01.07.2023 kehtestatud hoolduskulude piirmääraks 650 eurot kalendrikuus ühe ÜHteenuse saaja kohta. SKA kodulehel avaldatud ÜHteenuse osutajate [ÜHteenuse maksumusi](#) (seisuga 27.03.2025) võrreldes selgub, et Jõelähtme valla kehtestatud piirmäär 650 eurot kuus võimaldab katta kuue Harjumaa hooldekodu hoolduskulusid täielikult. Seega on inimesele kindlustatud ÜHteenuse kättesaadavus selliselt, et tal oleks võimalus valida vähemalt mõne teenuseosutaja vahel, kelle puhul kataks vallas kehtestatud piirmäär hooldustöötajate kulud täies ulatuses (SHS § 22¹ lõige 3). Kui ÜHteenuse saaja sissetulek on madalam kui Statistikaameti avaldatud eelarveaastale eelnenud aasta teise kvartali keskmise vanaduspensionistide suurus või kui inimesel ja/või tema lähedastel ei ole piisavalt vahendeid ÜHteenuse eest tasumiseks, katab Jõelähtme Vallavalitsus keskmisest vanaduspensionist madalamat sissetulekut saavatele klientidele tasutavate kulude ja sissetuleku vahe (SHS § 22¹ lõige 5) või tasub valla eelarvest sotsiaaltoetuste vahenditest majutus- ja toitlustuskuludest puudujääva osa. Seisuga 15.02.2025 tasub KOV osaliselt majutus- ja toitlustuskulud kuuete ÜHteenuse saajale. Osakonna juhataja selgituste kohaselt seirab valdkonna sotsiaaltöõspetsialist hooldekodude hoolduskulusid iga aasta jaanuaris, kui muutub väiksema sissetuleku hüvitis ning pärast pensionide tõusu, lisaks vastavalt vajadusele, kui hooldekodu on teavitanud hinna muutusest.

ÜHteenuse korraldamisega tegeleb valdkonnale spetsialiseerunud sotsiaaltöõspetsialist. Tema seletuse kohaselt tuleb ÜHteenuse saamiseks esitada ametiasutusele avaldus. Selle saab esitada abivajaja või muu isik (näiteks menetlustes 25275584569, 25275809963, 23264902247 ja 24274511185 on esitanud abivajaja poeg või tütar). Seejärel hindab sotsiaaltöõspetsialist ÜHteenuse hindamisinstrumendi abil abivajaduse inimese kodus või viibimiskohas (haiglas, hooldekodus, lähedase pool vms), kaasates vajadusel lähedase, haigla või hooldekodu personali (sotsiaaltöötaja, õe) ning teeb päringud STARi keskkonnas. Kontrollitud ÜHteenuse menetlustes STARi lisatud hindamise dokumentidel ei ole kirjas, millal, kus, kes, kelle kaasatusel on abivajadust hinnanud (nt menetlustes 24274511185 ja 24273942069). Korraldusest selgub, millisel kuupäeval on avaldus esitatud, kuid abivajaduse hindamise kuupäeva korralduses kirjas ei ole. Korraldustesse on märgitud, et Jõelähtme Vallavalitsuse sotsiaaltöõspetsialist külastas inimest ning hindas tema toimetulekut ja abivajadust ning hindamisest selgus, et inimene vajab igapäevatoimingute juures olulisel määral abi ja tuge ning tema vajadustele vastab ÜHteenus. Kui ÜHteenuse vajajal ei ole piisavalt vahendeid ÜHteenuse eest tasumiseks, võtab menetleja ühendust lähedasega (olemasolul) ning kaalutakse võimalust, et lähedane tasub ÜHteenuse eest. Kui lähedasel ei ole võimalik puudujäävat osa tasuda, hinnatakse lähedase maksevõimekust ning raha puudusel teeb sotsiaalkomisjon vallavalitsusele ettepaneku tasuda puudujääv osa valla eelarvest (nt menetlustes 25275849304 ja 23264902247). ÜHteenusele suunamise ja rahastamise otsustab pärast vallavalitsuse sotsiaalkomisjonis toimunud arutelu vallavalitsus korraldusega, dokument on pealkirjastatud „Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse osaline rahastamine“ ja sotsiaaltöõspetsialist saadab korralduse teenusesaajale ja/või tema lähedasele ning teenuseosutajale. Vestlusest selgus, et negatiivseid otsustusi ÜHteenusele suunamisel tehtud ei ole ning kui abivajaduse hindamisel on

selgunud ÜHteenuse vajadus, on inimene ÜHteenusele suunatud. Hooldusplaanide koostamisel ja üle vaatamisel sotsiaaltöõspetsialistid osalenud ei ole.

Kontrollitud ÜHteenuse menetlustes 25275849304, 25275809963, 23264902247, 24274511185, 25275584569, 25275584569, 24273942069 esitati avaldused ÜHteenuse saamiseks ning ÜHteenuse rahastamiseks. Abivajaduse hindamisel tuvastati ÜHteenuse vajadus ning vallavalitsus võttis vastu korraldused ÜHteenuse rahastamiseks KOVi kehtestatud piirmäära ulatuses. Piirmäära ületav osa jäeti ÜHteenuse saaja enda ja/või seadusjärgsete ülalpidajate kanda (menetlustes 25275809963, 24274511185, 25275584569, 25275584569, 24273942069 ja 24275023662) ja/või maksab KOV lisaks väiksema sissetuleku hüvitist (menetlustes 25275849304, 23264902247, 24273942069) või kuna ÜHteenuse saajal endal ja/või tema lähedastel ei olnud piisavalt vahendeid ÜHteenuse eest tasumiseks, määras KOV ÜHteenuse tagamiseks puudujääva osa maksmise KOVi eelarvest (menetlustes 25275849304 ja 23264902247).

SKA seisukoht: Jõelähtme Vallavalitsus on ÜHteenuse korraldamisel on välja selgitanud inimese abivajaduse ÜHteenuse järele ja korraldanud sobiva abimeetme. Teenuskoha maksumust rahastatakse isikult võetavast tasust ja valla eelarvest vähemalt kehtestatud piirmäära ulatuses. KOV osaleb ÜHteenuse rahastamises, kui abivajaja ja tema seadusjärgsete ülalpidajate maksevõime seda ei võimalda.

3.2.6. Tugiisikuteenus ja isikliku abistaja teenus

SHS §-d 24 ja 28 sätestavad KOVi kohustused tugiisikuteenuse ja isikliku abistaja teenuse osutamisel. Nimetatud sotsiaalteenuste korraldust käsitlevad korra § 3 lõige 1 punktid 3 ja 5. Järelevalves saadud selgituste kohaselt ei ole isikliku abistaja teenust viimastel aastatel osutatud, teenuse osutamiseks vajadus puudub. Tugiisikuteenust osutab päevakeskus. Seal töötavad neli laste ja üks perede tugiisik, teenus on tasuta. Teenuste kirjeldus on olemas [valla](#) ja [päevakeskuse](#) kodulehel. Tugiisik osutab teenust juhtumiplaani/tegevusplaani alusel ning teenuse osutamise kohta teeb kanded STARi toimingute alla (nt menetluses 24268081742).

SHS § 25 lõige 2 sätestab nõuded tugiisikuteenust vahetult osutavale isikule. Osakonna juhataja sõnul võtab tugiisikud tööle päevakeskuse juhataja, nõuetele vastavuse kontrolli korraldamine on päevakeskuse korraldada.

3.2.7. Sotsiaaltransporditeenus

SHS § 38 ja korra § 3 lõige 1 punkt 8 sätestavad sotsiaaltransporditeenuse korraldamise kohustuse. Teenuse saamise tingimused on kirjas valla [kodulehel](#). Teenus on [tasuline](#), seda osutatakse inimesele, kellel endal või kelle eestkostjal või ülalpidamiskohustusega isikul ei ole iseseisvalt võimalik transporditeenust korraldada. Alates 2025. aastast osutab sotsiaaltransporditeenust päevakeskus, taksovedu Forus takso ja meditsiinilist transporti Inva24 OÜ. Päevakeskuse teenuste juhi selgituse kohaselt registreerib abivajaja pöördumise teenuste juht ning annab taksoveo soovist vedajale teada. Koduteenuse saajatele osutab transporditeenust päevakeskuse koduhooldaja, poeskäik on üks osa koduteenusest. Kui abivajajal on vaja sotsiaaltransporditeenust pikema aja jooksul, sealhulgas ka nädalavahetusel, teeb otsuse vallavalitsus korraldusega. Menetluses 24268260242 on määratud sotsiaaltransporditeenus 2025. aastaks ja kirjas on, et taotleja abivajadusele vastab sotsiaaltransporditeenus (abivajaduse on tuvastanud sotsiaaltöõspetsialist), kuna taotleja vajab oma tervislikust seisundist tulenevalt kolm korda nädalas, sealhulgas nädalavahetusel, tervishoiuasutuses protseduuril käimist. Asutuse asukohast ja tervislikust seisundist tulenevalt ei saa inimene kasutada ühistransporti ja pereliikmetel ei ole oma töökohustuste täitmise tõttu võimalik rohkem kui ühel korral nädalas teda protseduurile transportida. Sotsiaaltransporditeenust osutavad inimesele vahetult päevakeskuse autojuht ning meditsiinilist transporti osutav Inva24 OÜ.

3.2.8. Eluruumi tagamine

SHS § 41 ja korra § 3 lõige 1 punkt 9 sätestavad eluruumi tagamise korraldamise kohustuse. Teenuse kirjeldus, taotlemine ja sotsiaaleluruumi kasutusse andmise tingimused on kirjas [kodulehel](#). Jõelähtme Vallavolikogu 18.01.2024 otsusega nr 170 „Eluruumide tunnistamine sotsiaaleluruumideks“ on tunnistatud sotsiaaleluruumideks üks eluruum Kostivere alevikus ja 26 eluruumi Jägala külas Kuuse tee 4/2. Sotsiaaleluruum antakse üürile või üürilepingut pikendatakse üürile andmise kalendriaasta lõpuni. Sotsiaaleluruumi üürile andmise, üürilepingu sõlmimise ja üürilepingu pikendamise otsustab inimese avalduse alusel ja pärast inimese majandusliku toimetuleku ja vara olemasolu välja selgitamist sotsiaalkomisjoni ettepanekul vallavalitsus korraldusega. Lepingu pikendamisele abivajaduse hindamist ei eelne, piisavaks loetakse abivajaja sooviavaldust lepingut jätkata. Valdkonnale spetsialiseerunud sotsiaaltöõspetsialisti sõnul on vallavalitsus abivajajatele eluruumi taganud ja vallal on valmisolek eluruum tagada. Olemas on üks nn SOS-korter. Seisuga 05.02.2025 eluruumi tagamise teenusele järjekorda ei ole, teenusel viibis 45 inimest.

SKA seisukoht: Jõelähtme Vallavalitsus on korraldanud ja taganud tugiisikuteenuse, sotsiaaltransporditeenuse ja eluruumi tagamise teenuse kättesaadavuse.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. Tulenevalt SHS § 15 lõikest 1 on KOVil abivajaduse hindamise kohustus, mistõttu säilitatakse ka abivajaduse hindamise dokumendid. Vaatamata asjaolule, et osade andmete STARi kandmise tähtaega on pikendatud, soovib SKA igapäevatoos STARi kanda [Sotsiaalteenuste ja -toetuste põhimääruse](#) § 8 lõige 1 punktides 8, 11 ja 12 sätestatud andmed ning korrastada varem sisestatud menetlused.

4.2. SKA soovib töökorralduslikult mõelda läbi, kuidas tagada järjepidevus sotsiaalteenuste menetlusedokumentide sisestamiseks STARi keskkonda.

4.3. SKA soovib analüüsida sotsiaaltöõspetsialistide töökorraldust ning selle käigus ajakohastada ka ametijuhendid.

4.4. SKA soovib ajakohastada sotsiaalteenusete kohta käiv teave kodulehel. Näiteks seisuga 27.03.2025 on koduteenuse kirjelduse juures [kehtetu](#) hinnakirja korraldus, [ÜHteenuse](#) juures 2023. aasta kohta käiv keskmise vanaduspensioni suurus, puudub teave sotsiaaltransporditeenuse korraldamise kohta päevakeskuse kaudu jms.

4.5. SKA soovib kaaluda ÜHteenuse hindamiseks kasutatava abivajaduse hindamisinstrumendi täiendamist andmetega, mis võimaldavad tuvastada hindamise läbiviimise aja, koha, hindaja, kaasatud isikud jms.

4.6. SKA soovib kaaluda dokumendi „Abivajaja toimetuleku hindamine ja hooldusplaan“ üle vaatamist ja selles nimetatud ja hinnatavate koduteenuse toimingute vastavusse viimist alates 01.01.2025 kehtiva sotsiaalkaitseministri 29.06.2023 määruse nr 40 „[Nõuded koduteenusele](#)“ § 2 lõigetes 2 ja 3 sätestatud koduabiga ja isikuabiga seotud toimingutega ning kaaluda dokumendi täiendamist hindamist läbi viiva sotsiaaltöõspetsialisti andmetega.

4.7. SKA soovib kaaluda abivajaduse hindamiseks elektroonilise hindamisvahendi kasutusele võtmist STARi keskkonnas. Viimane võimaldab sotsiaaltöötajatel koguda ja analüüsida abivajaja teavet ühtses, standarditud vormis.

4.8. SKA soovib mõelda läbi, kuidas töökorralduslikult tagada koduteenust, tugiisikuteenust ja isikliku abistaja teenust vahetult osutavate töötajate nõuetele vastavuse kontroll ning kontroll läbi viia.

(allkirjastatud digitaalselt)
Ülle Sihver
peaspetsialist (järelevalve)